

UPUTA ZA OZNAČAVANJE VINA

UPUTE ZA OZNAČAVANJE VINA

Označavanje vina uređeno je slijedećim propisima:

HORIZONTALNI PROPISI:

- Uredba (EU) br. [1169/2011](#) Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o informiranju potrošača o hrani, izmjeni Uredbi (EZ) br. 1924/2006 i (EZ) br. 1925/2006 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive Komisije 87/250/EEZ, Direktive Vijeća 90/496/EEZ, Direktive Komisije 1999/10/EZ, Direktive 2000/13/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, Direktiva Komisije 2002/67/EZ i 2008/5/EZ i Uredbe Komisije (EZ) br. 608/2004
- Zakon o informiranju potrošača o hrani (Narodne novine, br. [56/2013](#) i [14/2014](#))

SPECIFIČNE ODREDBE OZNAČAVANJA VINA:

- UREDBA (EU) br. [1308/2013](#) Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007,
- Uredba Komisije (EZ) br. [607/2009](#) od 14. srpnja 2009. o utvrđivanju određenih detaljnih pravila za provedbu Uredbe Vijeća (EZ) br. 479/2008 u pogledu zaštićenih oznaka izvornosti i oznaka zemljopisnog podrijetla, tradicionalnih izraza, označavanja i prezentiranja određenih proizvoda u sektoru vina
- Zakon o vinu (Narodne novine, br. [96/2003](#), [55/2011](#) i [14/2014](#)),
- Pravilnik o zaštićenim oznakama izvornosti i zaštićenim oznakama zemljopisnog podrijetla, tradicionalnim izrazima i označavanju vina (Narodne novine, br. [141/2010](#), [31/2011](#), [78/2011](#) i [120/2012](#))

I. HORIZONTALNI PROPISI

OD 13. PROSINCA 2014. GODINE VISINA SLOVA OBVEZNIH PODATAKA MORA BITI JEDNAKA 1,2 MM ILI VEĆA (označavanje stvarne alkoholne jakosti propisano je specifičnim odredbama označavanja vina, vidjeti točku 2. ove Upute)

Horizontalnim propisima vino je izuzeto od obveznog označavanja:

- datuma minimalne trajnosti (roka trajanja),
- popisa sastojaka i nutritivne deklaracije.

II. SPECIFIČNE ODREDBE OZNAČAVANJA VINA

OBVEZNI PODACI U ISTOM VIDNOM POLJU:

Napomena: Obvezni podaci moraju biti navedeni u istom vidnom polju i to na način da ih je moguće istovremeno pročitati bez okretanja boce/ambalaže. To znači da se obvezni podaci mogu nalaziti i na stražnjoj etiketi, dok se na prednjoj etiketi mogu nalaziti samo

dodatni podaci, kao što su fantazijska imena, trgovačke marke, godina berbe, naziv sorte, dodatni tradicionalni izraz, oznaka manje zemljopisne jedinice (vinogorje ili položaj), sadržaj šećera za mirna vina, odnosno oni podaci koje proizvođač želi istaknuti odnosno dodatno naglasiti potencijalnom kupcu. U tom slučaju na stražnjoj etiketi moraju biti navedeni svi obvezni podaci.

1. Vrsta kategorije proizvoda (Uredba (EU) br. 1308/2013, članak 119. i Prilog VII., Dio II.):

(vino; mlado vino; likersko vino; pjenušavo vino; kvalitetno pjenušavo vino; kvalitetno aromatično pjenušavo vino; gazirano vino; biser vino; gazirano biser vino; mošt; djelomično fermentirani mošt; djelomično fermentirani mošt od prosušenog grožđa, koncentrirani mošt, rektificirani koncentrirani mošt; vino od prosušenog grožđa; vino od prezrelog grožđa; vinski ocat)

2. Stvarna alkoholna jakost (Uredba Komisije (EZ) br. 607/2009, članak 54.)

- izražava se kao volumni postotak, u cijelim postocima ili polovicama postotaka (npr. 12,0 % vol. ili 12,5 % vol.)
- iza brojčanog podatka o alkoholnoj jakosti slijedi oznaka: »% vol.«, a ispred brojčanog podatka mogu stajati riječi: »stvarna alkoholna jakost«, »stvarni alkohol« ili kratica »alk.«
- navedena stvarna alkoholna jakost smije odstupati najviše 0,5 % vol. od jakosti koja se utvrdi analizom.

Kod vina sa zaštićenom oznakom izvornosti, koja se čuvaju u bocama više od tri godine, pjenušavih vina, kvalitetnih pjenušavih vina, gaziranih vina, biser vina, gaziranih biser vina, likerskih vina i vina od prezrelog grožđa ne smije odstupati za više od 0,8 % vol. od jakosti koja se utvrdi analizom.

Stvarna alkoholna jakost mora biti navedena slovima i brojkama sljedećih veličina:

- najmanje 5 mm na posudama čiji je obujam veći od 1 litre;
- najmanje 3 mm na posudama čiji je obujam veći od 0,2 litre, ali jednak ili manji od 1 litre; -
- najmanje 2 mm na posudama čiji je obujam jednak ili manji od 0,2 litre.

3. Neto količina (Uredba (EU) br. 1169/2011 Europskog parlamenta i Vijeća)

- navodi se u litrama, centilitrima ili mililitrima. Broj i jedinice fizikalne veličine navode se zajedno.

Prema Pravilniku o mjeriteljskim zahtjevima za pretpakovine stalnih nazivnih količina punjenja označenih masom ili obujmom (Narodne novine, br. [57/2013](#)):

- oznake brojeva kojima se na pakovini naznačuje nazivna količina punjenja moraju biti označena u slijedećim veličinama:
 - najmanje 6 mm na pakovinama nazivne količine veće od 1 litre;
 - najmanje 4 mm na pakovinama nazivne količine od 0,2 litre do 1 litre;
 - najmanje 3 mm na pakovinama nazivne količine od 0,05 litara do 0,2 litre;
 - najmanje 2 mm na pakovinama nazivne količine manje od 0,05 litara.

4. Sadržaj šećera za pjenušava vina, gazirana vina, kvalitetna pjenušava vina ili kvalitetna aromatična pjenušava vina (Uredba Komisije (EZ) br. 607/2009, članak 58. i Prilog XIV.)

Oznake su sljedeće:

- brut nature, ukoliko sadrži manje od 3 g/l reducirajućih šećer
- extra brut, ukoliko sadrži manje kod 6 g/l reducirajućih šećera;
- brut, ukoliko sadrži manje od 12 g/l reducirajućih šećera;
- vrlo suho (extra dry, extra sec), ukoliko sadrži od 12 g/l do 17 g/l reducirajućih šećera;
- suho (dry, sec), ukoliko sadrži od 17 g/l do 32 g/l reducirajućih šećera
- polusuho (demi sec), ukoliko sadrži od 32 g/l do 50 g/l reducirajućih šećera;
- slatko (doux), ukoliko sadrži više od 50 g/l reducirajućih šećera.

Sadržaj šećera smije odstupati za najviše 3 g/l od vrijednosti koja je navedena na etiketi proizvoda.

5. Tradicionalni izrazi za vina sa zaštićenom oznakom izvornosti podrijetlom iz **Republike Hrvatske** (Pravilnik o zaštićenim oznakama izvornosti i zaštićenim oznakama zemljopisnog podrijetla, tradicionalnim izrazima i označavanju vina, Prilog 12. dio A i Uredba Vijeća (EZ) br. 1234/2007, članak 118u):

- za mirna vina:

- “kvalitetno vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom“ ili “kvalitetno vino KZP“, koje se može dopuniti izrazom: “Mlado vino”, “Arhivsko vino” ili “Desertno vino”;
- „vrhunsko vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom“ ili „vrhunsko vino KZP“, koje se može dopuniti izrazom „Arhivsko vino“, „Desertno vino“, „Kasna berba“, „Izborna berba“, „Izborna berba bobica“, „Izborna berba prosušenih bobica“, „Ledeno vino“

- za pjenušava vina:

- “vrhunsko pjenušavo vino”;
- “kvalitetno biser vino”

NAPOMENA: Navedeni tradicionalni izrazi mogu se koristiti prilikom označavanja vina sa zaštićenom oznakom izvornosti podrijetlom iz Republike Hrvatske. Ukoliko se prilikom označavanja vina oni ne žele navoditi, onda se koristi izraz „zaštićena oznaka izvornosti“.

5. a Naziv ZOI

Tradicionalni izrazi za vina sa zaštićenom oznakom izvornosti moraju se koristiti uz naziv zemljopisnog područja, odnosno naziv zaštićene oznake izvornosti (npr. Hrvatsko Podunavlje).

Zaštićene oznake izvornosti u Republici Hrvatskoj:

1. Istočna kontinentalna Hrvatska
2. Hrvatsko Podunavlje
3. Slavonija

4. Zapadna kontinentalna Hrvatska
5. Moslavina
6. Prigorje-Bilogora
7. Plešivica
8. Pokuplje
9. Zagorje-Međimurje
10. Primorska Hrvatska
11. Hrvatska Istra
12. Hrvatsko primorje
13. Sjeverna Dalmacija
14. Dalmatinska zagora
15. Srednja i Južna Dalmacija
16. Dingač

6. Podrijetlo (Uredba Komisije (EZ) br. 607/2009, članak 55.)

- kod označavanja mjesta podrijetla koristi se jedan od slijedećih izraza:
»vino iz (...)«, »proizvedeno u (...)« ili »proizvod iz (...)«, ili istovrijednim izrazima, iza kojih se navodi naziv države članice ili treće zemlje na čijem je teritoriju grožđe proizvedeno i prerađeno u vino;

- kod označavanja mjesta podrijetla u slučaju pjenušavih vina koriste se izrazi: »vino iz (...)«, »proizvedeno u (...)«, »proizvod iz (...)« ili »sekt iz (...)«, ili istovrijednim izrazima, iza kojih se navodi naziv države na čijem je teritoriju grožđe proizvedeno i prerađeno u vino ili riječima: »proizvedeno u (...)« ili istovrijednim izrazima, iza kojih se navodi naziv države u kojoj je izvršeno sekundarno vrenje.

Označavanje mjesta podrijetla vina proizvedenog u različitim državama članicama vidjeti u članku 55. Uredbe Komisije (EZ) br. 607/2009

7. Punitelj za mirna vina i proizvođač za pjenušava vina (Uredba Komisije (EZ) br. 607/2009, članak 56.)

Definicije pojmova:

(a) »punitelj« je fizička ili pravna osoba ili grupa takvih osoba registriranih u Europskoj uniji koje obavljaju punjenje ili u čije ime se punjenje obavlja;

(b) »punjenje« je stavljanje proizvoda u posude zapremine do 60 litara u svrhu prodaje;

(c) »proizvođač« je fizička ili pravna osoba ili grupa takvih osoba koje obavljaju ili u čije se ime obavlja prerada grožđa, mošta i vina u pjenušava vina, gazirana vina, kvalitetna pjenušava vina ili kvalitetna aromatična pjenušava vina;

(d) »trgovac« je fizička ili pravna osoba ili grupa takvih osoba koje ne odgovaraju definiciji proizvođača, a koje kupuju i potom stavljaju u promet pjenušava vina, gazirana vina, kvalitetna pjenušava vina ili kvalitetna aromatična pjenušava vina;

(e) »adresa« je naziv mjesta i države u kojoj se nalazi sjedište punitelja, proizvođača, trgovca ili uvoznika. Adresa podrazumijeva naziv mjesta, poštanski broj, ulicu i kućni broj te naziv države.

- ispred naziva i adrese punitelja navode se riječi: »punitelj« ili »puni (...)« ili u slučaju ugovorenoga punjenja, prilikom označavanja punitelja navode se riječi: »punjeno za (...)« ili, ako su navedeni naziv i adresa osobe koje je izvršila punjenje u ime treće stranke, riječima »za (...) puni (...)«.

Ukoliko se punjenje obavlja na nekom drugom mjestu od punionice, podaci se nadopunjuju uputom na točno mjesto gdje je punjenje obavljeno i, ako se ono obavlja u drugoj državi, nazivom te države.

- u slučaju pjenušavih vina ispred naziva i adrese proizvođača ili trgovca navode se riječi: »proizvođač« ili »proizvodi« i »trgovac« ili »prodaje«, ili istovrijednim izrazima.

OBVEZNI PODACI KOJI MOGU BITI IZVAN VIDNOG POLJA U KOJEM SE NALAZE OSTALI OBVEZNI PODACI:

8. Serija ili lot (Uredba Komisije (EZ) br. 607/2009, članak 50. i Pravilnik o oznakama ili znakovima koji određuju seriju ili lot kojem hrana pripada (Narodne novine, br. [26/2013](#))

Serijska ili »lot« u ovom Pravilniku podrazumijeva seriju prodajnih jedinica hrane koja je proizvedena, prerađena ili pakirana u gotovo jednakim uvjetima. Serijska (lot) mora biti lako vidljiva, jasno čitljiva i neizbrisiva. U slučaju pretpakirane hrane, oznaka serije (lota) te slovo »L« navodi se na pretpakovini ili na etiketi koja ide uz nju. U slučaju nepretpakirane hrane, oznaka serije (lota) i slovo »L« navesti će se na ambalaži ili na spremniku ili u njihovom nedostatku na pratećem komercijalnom dokumentu.

Seriju ili lot određuje sam proizvođač (punitelj) vina. Oznaka serije ili lota je kombinacija brojeva i/ili brojeva i slova kojem prethodi slovo „L“.

9. Oznaka uvoznika za uvozna vina (Uredba Komisije (EZ) br. 607/2009, članak 56.)

Ispred naziva i adrese uvoznika navode se riječi: »uvoznik« ili »uvozi (...)« .

„Uvoznik“ je fizička ili pravna osoba, ili grupa takvih osoba sa sjedištem u Europskoj uniji koje preuzimaju odgovornost stavljanja u promet proizvoda koji nisu podrijetlom iz Europske unije.

„Adresa“ je naziv mjesta i države u kojoj se nalazi sjedište uvoznika.

10. Sadržaj alergena (Uredba Komisije (EZ) br. 607/2009, članak 51.)

Ako su u proizvodima prisutni jedan ili više sastojaka koji mogu izazvati alergije i/ili intolerancije, potrebno ih je označiti navodom »sadrži« iza čega slijedi naziv sastojka.

Za sulfite koriste se sljedeći izrazi: »sulfiti« ili »sumporov dioksid«.

Za jaja i proizvode na bazi jaja koriste se sljedeći izrazi: »jaje«, »proteini iz jaja«, »proizvodi od jaja«, »lizozim iz jaja« ili »albumin iz jaja«.

Za mlijeko i proizvode na bazi mlijeka koriste se sljedeći izrazi: »mlijeko«, »mliječni proizvodi«, »kazein iz mlijeka« ili »mliječni proteini«.

DODATNI PODACI:

1. Oznake zemljopisnih područja:

za kvalitetna vina KZP i vrhunska vina KZP :

- “vinogradarska regija“;
- “vinogradarska podregija“;
- “vinogorje“;

za vrhunska vina KZP:

- “vinogradarski položaj“.

2. Godina berbe (Uredba Komisije (EZ) br. 607/2009, članak 61.)

Oznaku godine berbe mogu nositi vina koja sadrže najmanje 85 % vina iz godine berbe oznake koju nose.

3. Sorta vinove loze (Uredba Komisije (EZ) br. 607/2009, članak 63.):

- vina mogu nositi oznaku sorte ako su proizvedena od najmanje 85 % grožđa te sorte.
- ako se navode dvije ili više sorti vinove loze ili njihovi sinonimi, 100% proizvoda mora biti dobiveno od tih sorata. U tom slučaju, sorte vinove loze navode se padajućim redoslijedom upotrijebljenih sorata, te slovima iste veličine.

4. Dodatne oznake za punitelje (Uredba Komisije (EZ) br. 607/2009, članak 57.)

Za kvalitetna vina KZP i vrhunska vina KZP, a čija se proizvodnja i punjenje odvija u vlastitom podrumu proizvođača, mogu se koristiti sljedeći izrazi:

- »proizvedeno i odnjegovano«,
- »punjeno na gospodarstvu«,
- »proizvodi i puni«.

5. Sadržaj šećera za mirna vina proizvedena u Hrvatskoj (Uredba Komisije (EZ) br. 607/2009, članak 58. i Prilog XIV.Dio B.)

Oznake su sljedeće:

- suho, ukoliko sadržaj reducirajućih šećera ne prelazi 4 g/l ili 9 g/l, pod uvjetom da sadržaj ukupnih kiselina, izraženih u gramima vinske kiseline po litri nije viši od 2 grama ispod sadržaja reducirajućih šećera;
 - polusuho, ukoliko sadržaj reducirajućih šećera prelazi gornju granicu za suho vino, ali ne prelazi 12 g/l ili 18 g/litri, pod uvjetom da sadržaj ukupnih kiselina, izraženih u gramima vinske kiseline po litri nije viši od 10 grama ispod sadržaja reducirajućih šećera;
 - poulslatko, ukoliko sadržaj reducirajućih šećera prelazi gornju granicu za polusuha vina, ali ne prelazi 45 g/l;
 - slatko, ukoliko sadržaj reducirajućih šećera prelazi 45 g/l.

Sadržaj šećera smije odstupati za najviše 1 gram po litri od vrijednosti koja je navedena na etiketi proizvoda.

6. Fantazijska imena i trgovačke marke ne smiju dovoditi potrošača u zabludu.

7. Dodatni tradicionalni izrazi (Uredba Komisije (EZ) br. 607/2009 i Uredba Vijeća (EZ) br. 1234/2007, članak 118u)

Dodatni tradicionalni izrazi su:

- Mlado vino,
- Opolo,
- Plavac.

8. Naziv manje ili veće zemljopisne jedinice

Vina koja nose naziv ZOI mogu nositi naziv manje zemljopisne jedinice uz uvjet da 85 % grožđa za proizvodnju takvog vina potječe iz manje zemljopisne jedinice, a preostalih 15 % grožđa potječe iz zemljopisnog područja kojim je određena ZOI. (npr. uz naziv ZOI Hrvatsko Podunavlje, kao dodatni podatak može se navesti i naziv manje zemljopisne jedinice, kao što je npr. vinogorje Srijem).

PRIJELAZNE ODREDBE

(sukladno Uredbi Komisije (EZ) br. 607/2009)

Vina proizvedena u Republici Hrvatskoj do 30. lipnja 2013. godine, prema odredbama koje su vrijedile u Republici Hrvatskoj do tog datuma, mogu se označavati sukladno tim odredbama i stavljati na tržište do iskorištenja zaliha.

PRIJELAZNE ODREDBE

(sukladno Uredbi (EU) br. 1169/2011 Europskog parlamenta i Vijeća)

Hrana stavljena na tržište ili označena prije 13. prosinca 2014., a koja ne ispunjava zahtjeve Uredbe (EU) br. 1169/2011, može se prodavati do iscrpljenja zaliha.

NAPOMENA ZA OZNAČAVANJE VINA PODRIJETLOM IZ DRUGIH DRŽAVA ČLANICA

Tradicionalni izrazi koje druge države članice koriste za zaštićene oznake izvornosti ili zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla **se ne prevode**.

Slijedom toga, ukoliko na vinu koje dolazi iz npr. Slovenije stoji „kakovostno vino ZGP“ taj izraz se na hrvatskoj deklaraciji ne prevodi kao kvalitetno vino s oznakom zemljopisnog podrijetla, već se navodi da je to „vino sa zaštićenom oznakom izvornosti“.

Na hrvatskoj deklaraciji, a ovisno o vinu, može stajati:

- „vino sa zaštićenom oznakom izvornosti“;
- „vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla“;

- „sortno vino“ ili

- „vino“.

Za lakše snalaženje oko tradicionalnih izraza, koje koriste države članice pogledati u Europski Registar zaštićenih oznaka izvornosti, zaštićenih oznaka zemljopisnog podrijetla i tradicionalnih izraza (E-Bacchus; <http://ec.europa.eu/agriculture/markets/wine/e-bacchus/index.cfm?&language=EN>)

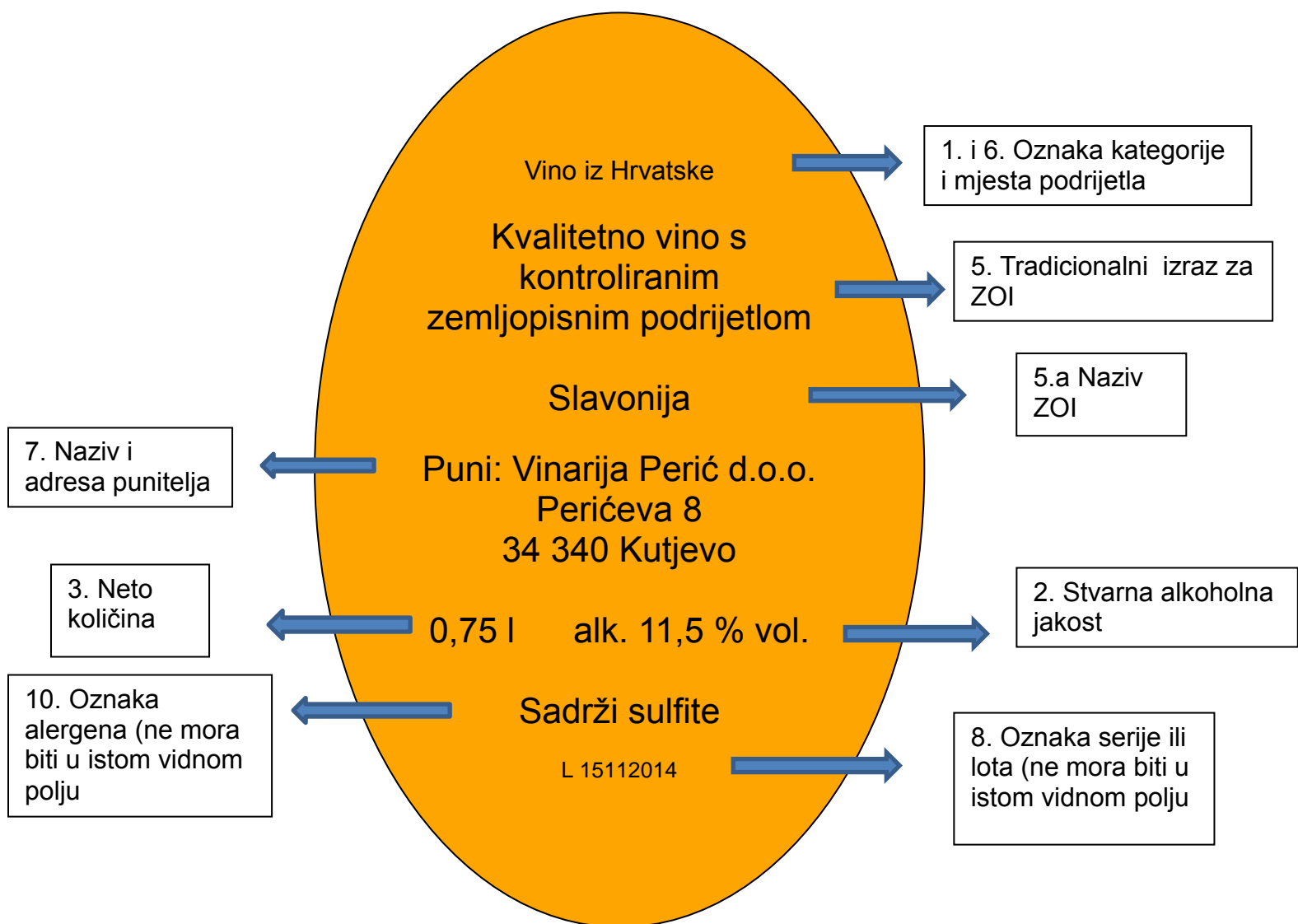
NAPOMENA ZA OZNAČAVANJE VINA PODRIJETLOM IZ TREĆIH ZEMALJA

Kod vina iz trećih zemalja, na hrvatskoj deklaraciji navodi se samo izraz: „vino“ ili ukoliko se radi o vinu sa oznakom zemljopisnog podrijetla, navodi se izraz: „vino sa oznakom zemljopisnog podrijetla“.

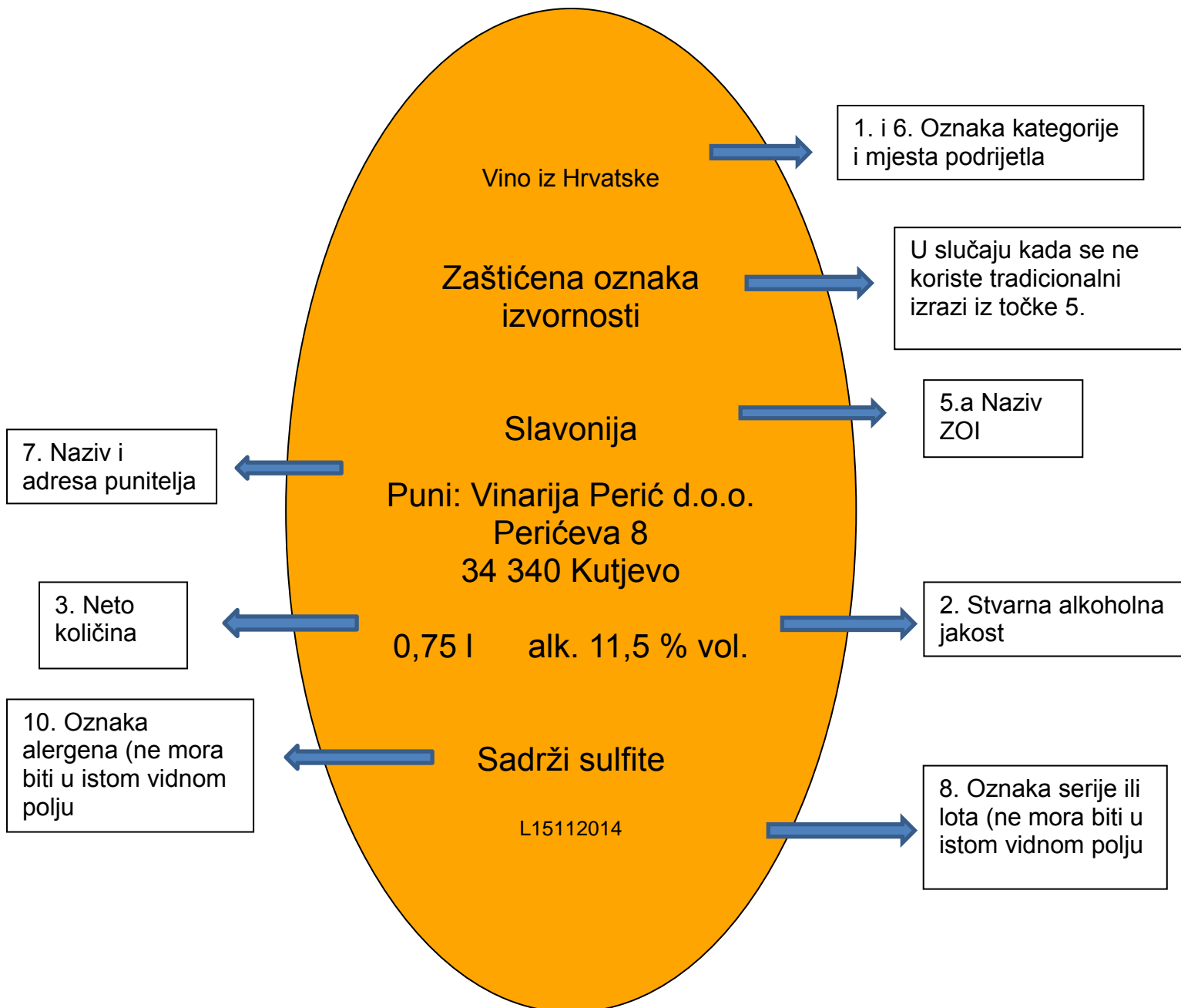
PRIMJERI OZNAČAVANJA VINA PODRIJETLOM IZ RH

PRIMJERI OZNAČAVANJA VINA SA ZAŠTIĆENOM OZNAKOM IZVORNOSTI

Primjeri obveznih podataka kod mirnih vina

Primjeri obveznih podataka kod mirnih vina (kada se koristi izraz „zaštićena oznaka izvornosti“)

Primjeri obveznih podataka kod mirnih vina

Vino iz Hrvatske

Vrhunsko vino KZP

Kasna berba

Slavonija

vinogorje Kutjevo

Puni: Vinarstvo i podrumarstvo
Marić

Trg Graševine 1

34340 Kutjevo

0,75 l alk.14,5 % vol.

Sadrži sulfite

L16112013

Vino iz Hrvatske

Kvalitetno vino KZP

Arhivsko vino

Srednja i Južna Dalmacija

Puni: Vitis d.o.o.

Hvar bb

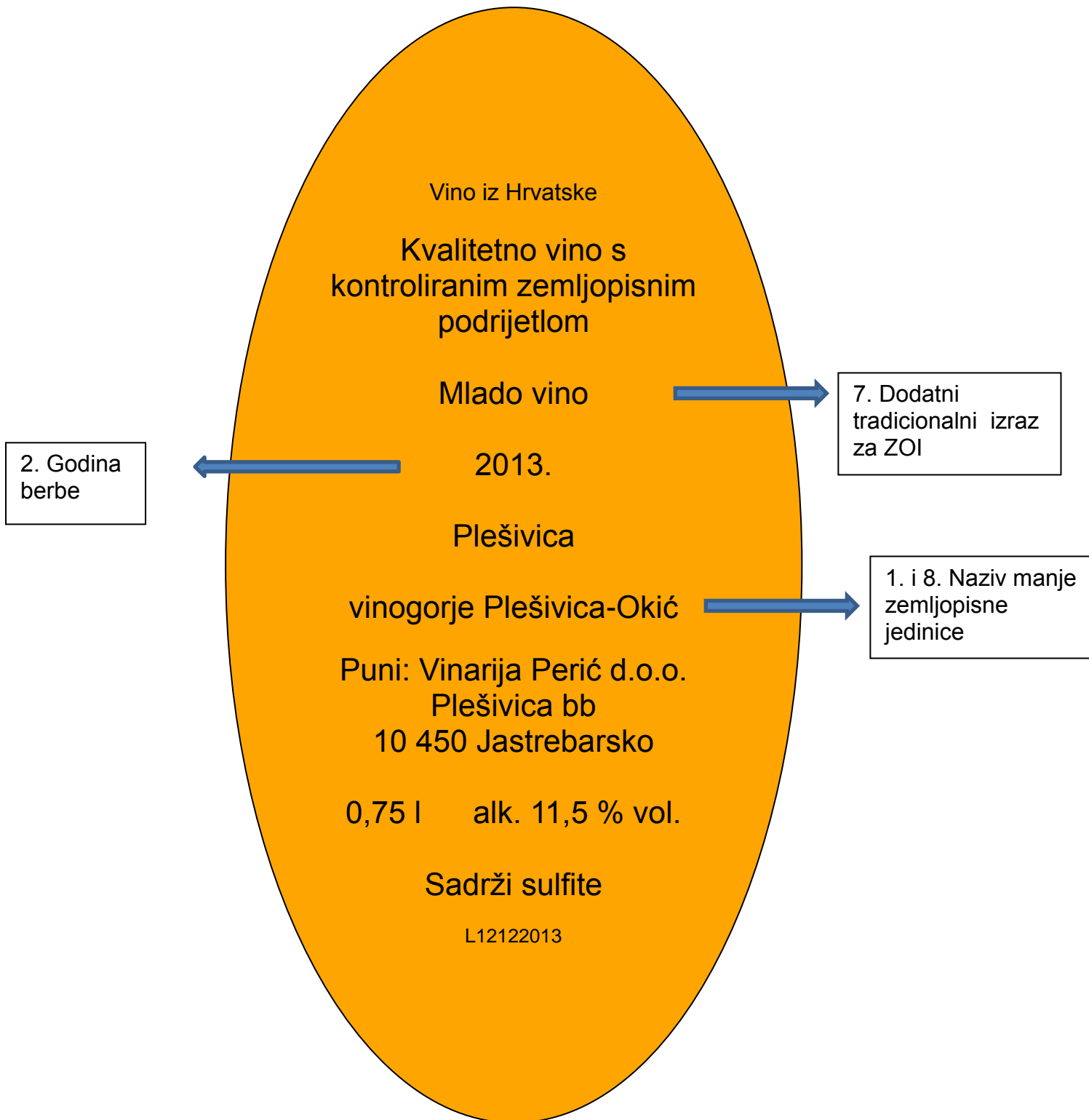
21 450 Hvar

0,75 l alk.13 % vol.

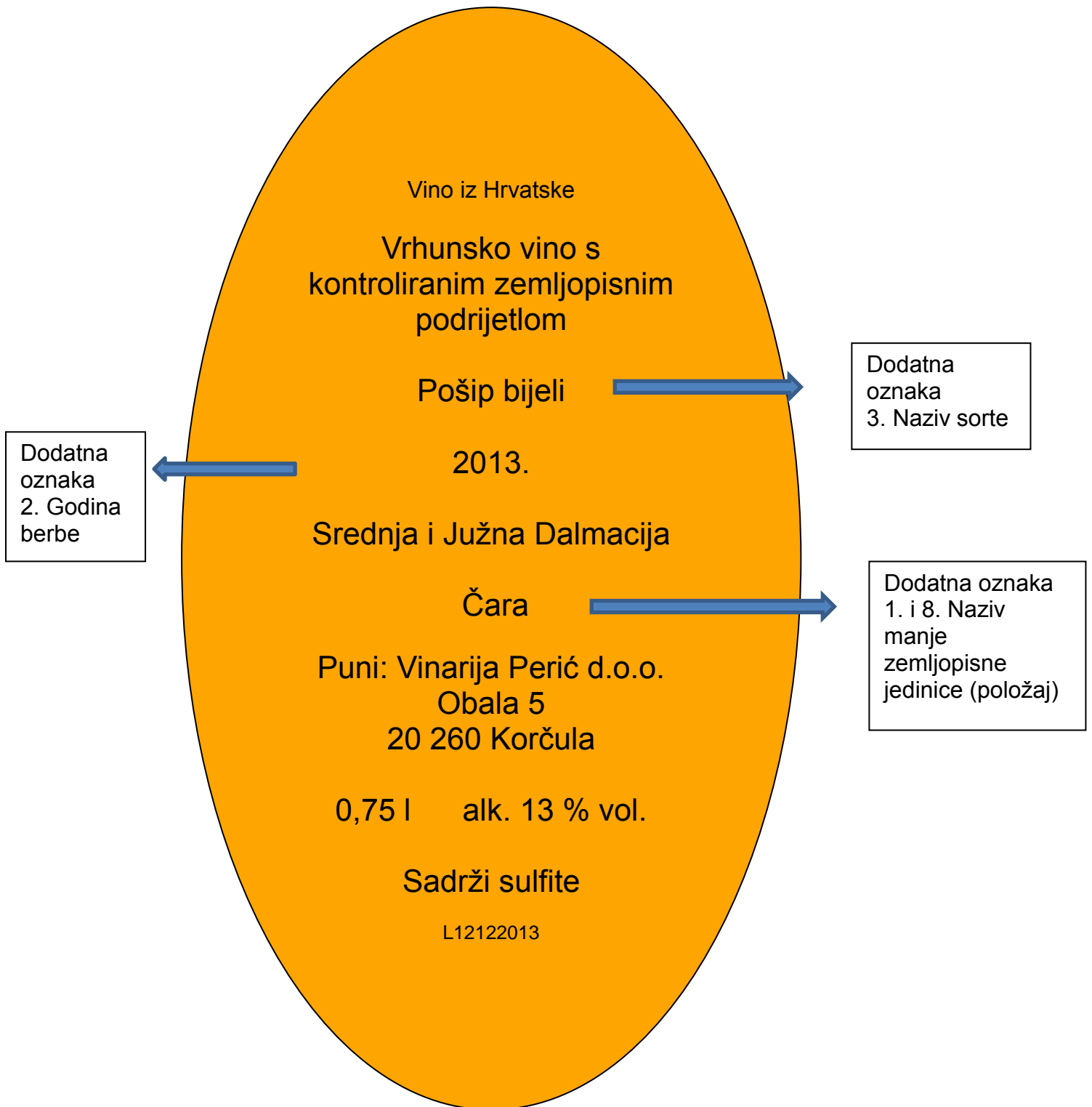
Sadrži sulfite

L16112009

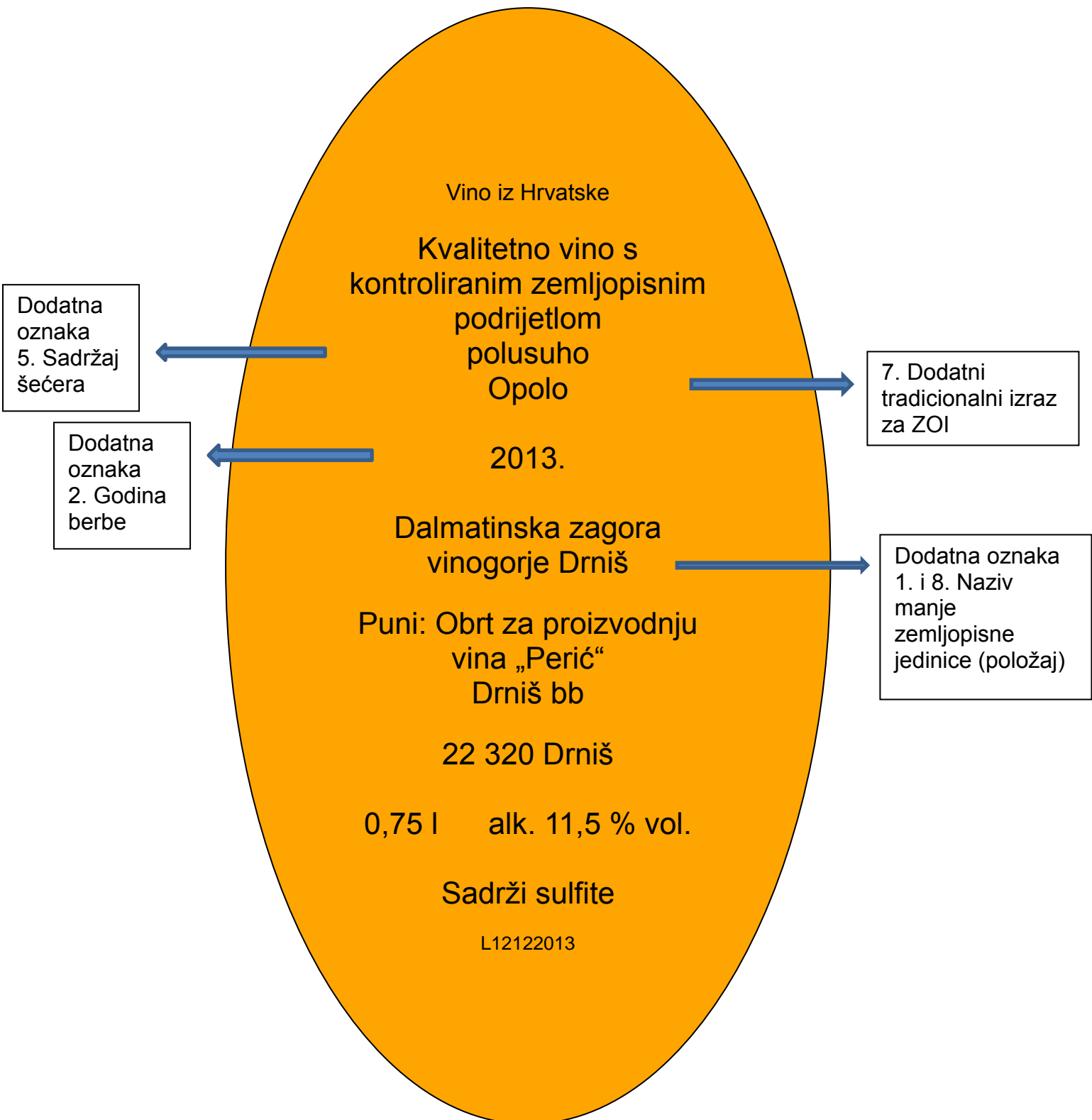
Primjeri obveznih i dodatnih podataka kod mirnih vina

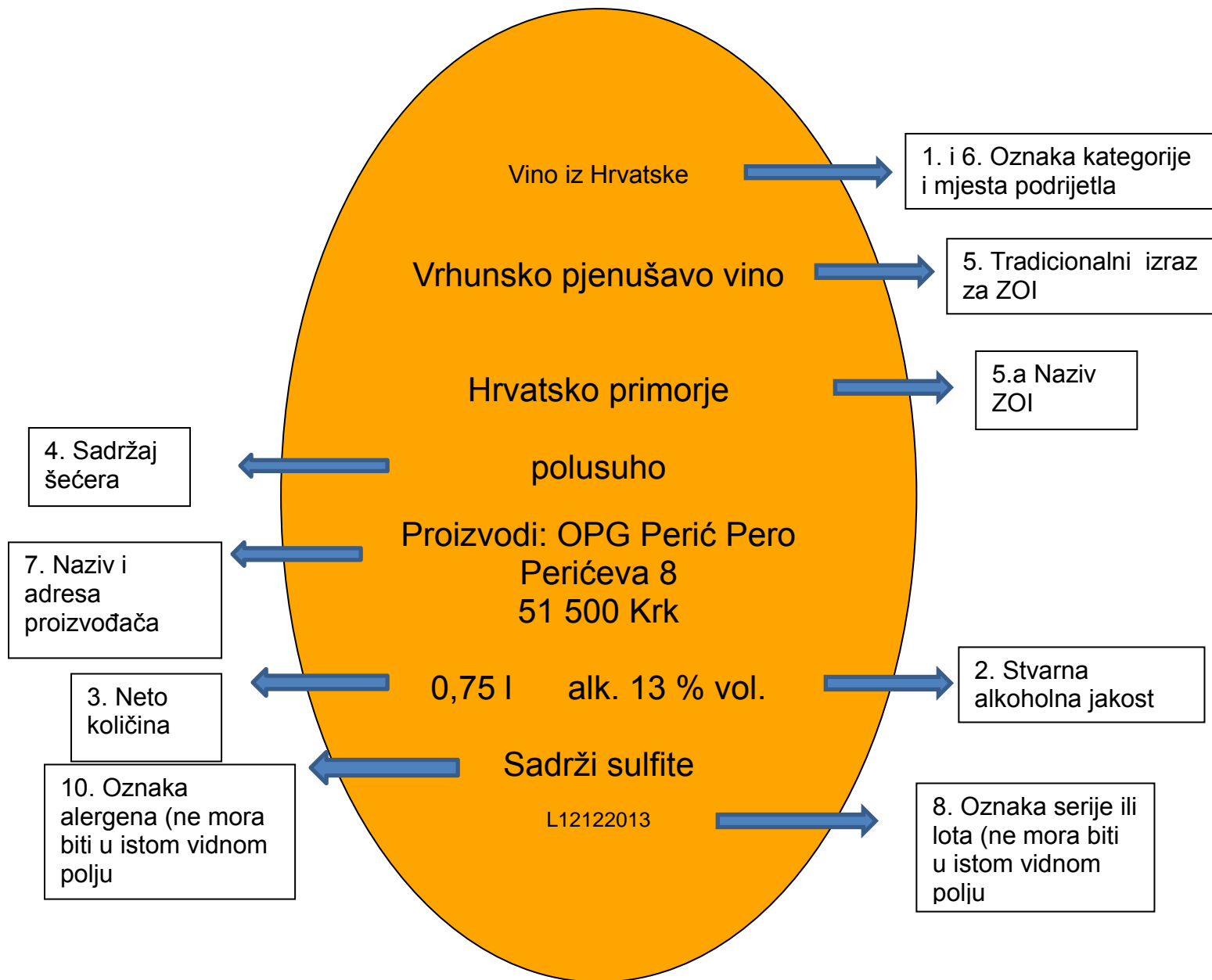
Primjeri obveznih i dodatnih podataka kod mirnih vina

Primjeri obveznih i dodatnih podataka kod mirnih vina

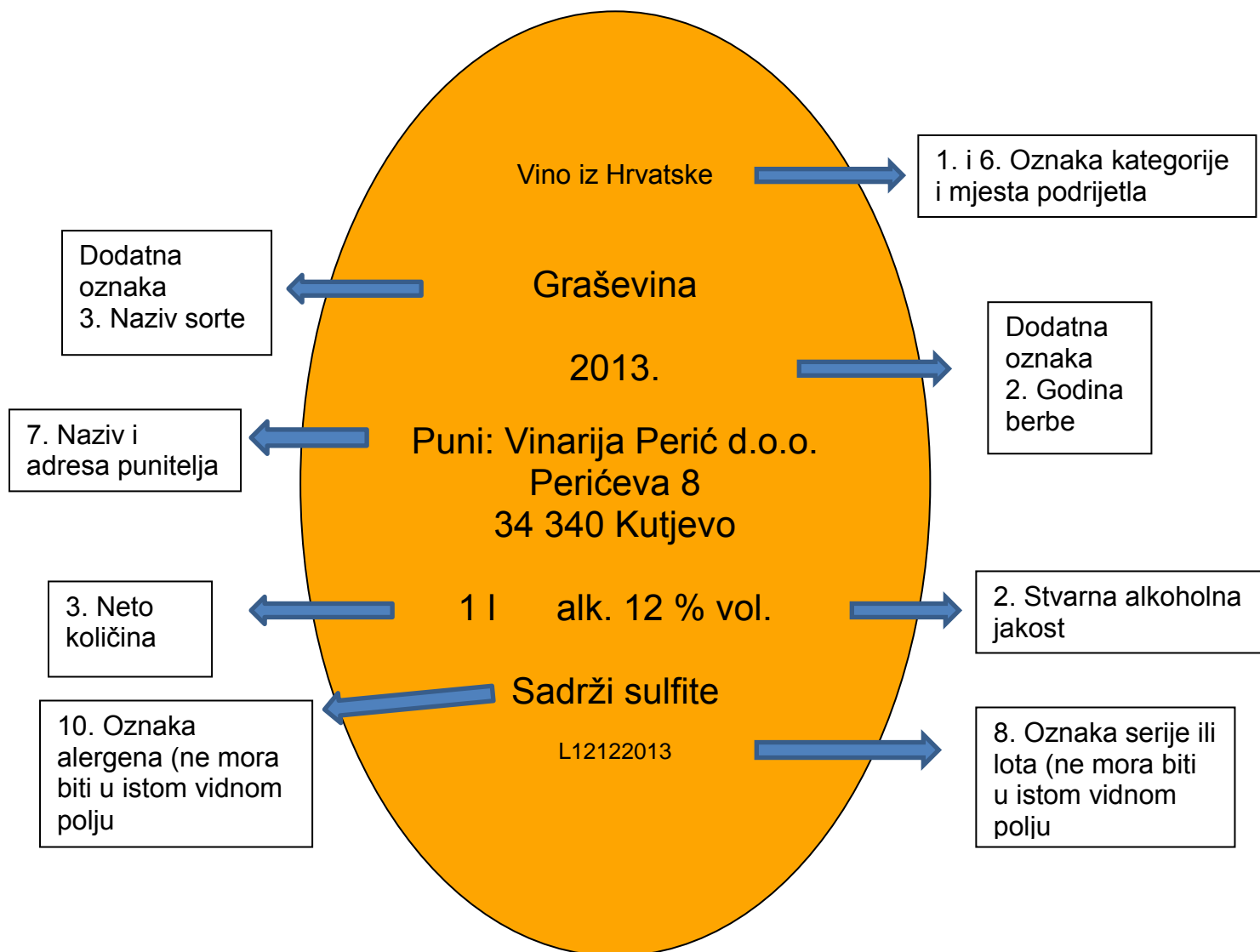

Primjeri obveznih podataka kod pjenušavih vina

PRIMJERI OZNAČAVANJA VINA BEZ ZAŠTIĆENE OZNAKE IZVORNOSTI, ALI SA OZNAKOM SORTE I/ILI BERBE (SORTNA VINA)

Primjer obveznih i dodatnih podataka

PRIMJERI OZNAČAVANJA VINA BEZ ZAŠTIĆENE OZNAKE IZVORNOSTI I BEZ OZNAKE SORTE I/ILI BERBE (VINA)

Primjer obveznih i dodatnih podataka

